

ЕУГЕНИУШ ПАУКЩА ЛЮБОВТА КЪМ ГОРАТА

Превод от полски: Антоанета Йовчева, 1979

chitanka.info

За трима души в това малко селце, потънало в бездънни иглолистни гори над брега на вечно шумящото езеро, гората нямаше никакви тайни. Те разбираха шумоленето на листата на трепетликата и тихото сипене на боровите иглички. Знаеха кога клонът трепери, докоснат от вятъра, и кога се помръдва от промъкващо се крадешком животно. Познаваха по гласа всяка птичка, никаква следа не им убягваше от погледа. В гъсто обраслите млади горички и в покритото с къпинак старо горско сечище се чувстваха най-добре.

Двамата бяха по-млади, единият доизживяваше годините си. Старият Валицки отдавна се беше пенсионира. Живееше самотно в това селце, за да бъде близо до гората. Обработваше парче земя край къщата, събираше гъби и орехи, дялкаше лъжици от мекото стъбло на трепетликата. Бившият лесничей не искаше много от живота, достатъчно му беше да вдишва в знойно време острата миризма на изтичащата борова смола, да се радват старческите му очи на люлеенето на боровите върхари. Любовта към гората му беше необходима като въздуха.

Понякога старецът се замисляше върху тази любов. По различен начин може да се обичат дърветата и живите същества, които живеят сред тях — добре и лошо. При хората се срещат различни видове любов — добра и лоша, благородна и грешна — но те винаги са верни на любовта...

Е, дори да вземем за пример Мачковяк и Гертек — лесничей и браконьер, съседни от едно и също село. И двамата посвоему обичат гората, и двамата взаимно се ненавиждат. Лоша е тази ненавист и у единия, и у другия. А и любовта им не е такава, каквато трябва да бъде... Не може истински да се обича гората, когато се унищожава животът, свързан неразривно с нея, както прави това Гертек. Но и любовта на Мачковяк, който гледа гората, а не вижда човека, не е добра. Винаги трябва да има мярка и граница на чувствата.

Все още бодро влачейки крака, Валицки отиваше сега при Гертек. Искаше да го помоли да му заеме коня си, смяташе да си докара глина, преди студовете да закърпи пукнатините в стените и да насипе под прозорците смес от глина и листа, за да не прониква студа вътре. Старите кости обичаха вече топлото...

В двора на браконьера беше мръсно, смърдеше на размазан тор. На боклука усърдно ровеха кокошки, възглавяваше ги наперен бял

петел, който гледаше под око неканения гост.

От вътрешността на къщата се носеше приглушено дърдорене. На прозореца се показва нечие лице. Гертек излезе да посрещне стария. Лицето му с небръсната брада се усмихна приятелски. Беше бос, а небрежно подгънатите му панталони едва бяха придържани от тънък ремъчен колан.

Валицки изпитваше необяснима симпатия към този странен човек. Никой не говореше добре за него, но и никой в нищо лошо не можеше да го упрекне. Може би Мачковяк. Е, да, но Мачковяк беше в обтегнати отношения с него, понеже беше лесничей. Такъв никога няма да се помири с професионален браконьер.

След като го почерпиха с чаша водка, старият гледаше домакина, чудеше се. Никой не знаеше на колко години е Гертек. Би изглеждал на трийсет, ако не беше такъв повлекан. А беше на два пъти по толкова. И как иначе: щом като през 26-та е бил горски пазач у някакъв собственик... Нисък, слаб, с малка подвижна глава и непрекъснато бягащи встрани светли очи, с подстригана късо, изсветляла от слънцето коса, Гертек седеше сега насреща му и доброжелателно се съгласяваше да му заеме коня и каруцата си. Смееше се и казваше:

— За моите два хектара богатство много време няма да ми е нужно... Сега там пасе кобилата, че чак хълбоците ѝ са подпухнали. Взимайте я дори за една седмица.

Той нещо си спомни, наклони се към ухото на стария:

— Щом ще бъдете близо до глиненото място в гората, погледнете дали няма еленови следи. Разхожда се там един красив елен, само че ми е трудно да отскоча натам, Мачковяк все по петите ми върви... — свъси той буйни вежди, смехът му секна в гърлото. — Но аз няма да му се дам. Стар шопар, дори децата си праща вече да ме преследват. Преди няколко дни беше поставил момчето си пред къщи. Седеше в канала, а щом ме зърна, изтича до баща си, за да го предупреди, че Гертек отива през нощта в гората... — отново се засмя с цяло гърло. — Мачковяк като глупак ме е търсил до сутринта из гората, а аз чак към обед си тръгнах, отспал си, както никога. Добре ми провървя тогава... Ха, ха, ха...

Валицки слушаше с интерес. Не му беше съвсем по вкуса Гертековата работа, но какво можеше да каже. Не е негова грижа това... Гертек иска да браконьерства, негова си работа.

А Гертек наклони към него младеещото си лице и като гледаше през прозореца, шептеше:

— Подгонил ме е Мачковяк. Вече и милиция изпраща два пъти. Търсиха пушката ми... А аз без гората не бих могъл да преживея. Близо четвърт век бях лесничей. Гората ми е баща и майка...

Наля си водка в чашата, обърна я и повтори замечтано:

— И баща, и майка... Мой живот, най-голямата ми любов.

Валицки си спомни предишните си размишления, когато крачеше към Гертековата къща. Каза:

— Любов, казвате... Дали е хубава тази любов, щом като прави пакост на гората? На гората, на хората?... Нарушавате реда, който защитава законите на гората... Не е добра тази любов...

Замълча, защото Гертек го погледна някак странно, свъсил вежди. Струваше му се, че ще избухне в гняв, но той само го запита:

— Лошо обичам гората, казвате... А може би Мачковяк я обича добре? Не е там въпросът, че е против мен заради браконьерството, а че не го прави заради самата гора, не я пази от любов, а единствено по задължение, само за спокойствие на съвестта си. Аз бих искал в гората да има колкото може повече животни, дори и да не мога нищо да застрелям. Той би искал да настъпи вечна тишина сред дърветата, да няма там нито едно животно, защото тогава ще има спокойствие и той ще изпълнява леко задълженията си. Ех, аз предпочитам моята лоша любов пред такава добра...

— И Мачковяк лошо обича — шепнеше Валицки, като се чудеше как думите на Гертек съвпадат с неговите неотдавнашни мисли. — Но той пази реда, а вие го рушите...

Последните две думи изговори с пълен глас. Погледна светлите очи на Гертек, които заблестяха, засвяткаха от нарастващия гняв, свиха се зениците под свъсените вежди, но веднага след това бързо се покриха от клепачите, сякаш браконьерът искаше по този начин да прикрие чувствата си. Само дланта му, подпряна на коляното, трепна няколко пъти и устните му се изкривиха в гримаса.

Настъпи тишина, нарушавана от бръмченето на последните есенни мухи, които кръжаха около тавана. Най-сетне Гертек се овладя, заприказва посвоему, весело:

— Като девойка за първия момък, така съм се заоплаквал... Е, взимайте, татко, коня. И не ми плащайте. Какво пък, съжалявам хората,

да не съм Мачковяк. Ха, ха, ха...

Помогна на стария да впрегне коня, сложи лопатата в каруцата и отново му напомни:

— Не забравяйте само да погледнете за следите на този елен. Чудесно парче! Чудесно, ви казвам. Аз разбирам.

Валицки ни най-малко не се съмняваше, че Гертек разбираше. Кой познаваше така гората, както той? Може би единствено Мачковяк.

Спомни си младите години. Някак си иначе виждаше тази гора. Воюваше с браконьерството, но същевременно сърцето му беше отворено за хората, за всяка птица и животно, за всяко дръвче, дори за най-нищожното борче.

Въздъхна дълбоко.

* * *

Мачковяк не можеше да разбере какво става с него от няколко месеца. Гертек като чеп му се беше забил под кожата.

Години наред вече по цяло лято работеше в горите, беше преследвал десетки браконieri, беше се справял дори с цели банди. Никога обаче не влагаше сърце в това — борбата с браконьерството и горските крадци беше негово задължение и той го изпълняваше съвестно.

Докато не се появи хитрият Алойз Гертек! Кога точно се зароди у него такава злост към опитния браконьер, не знаеше.

Напразно се мъчеше да открие причината. Едно обаче беше сигурно — ненавиждаше Алойз с цялото си сърце. Напоследък мислеше само за това как да го залови на местопрестъплението, как да му отнеме притежаваната нелегално пушка. И милиция праща, и на старши лесничея докладва — без резултат, Гертек продължаваше да му се надсмива. Самият Гертек преследван, от своя страна пък той преследваше лесничея. Децата на Гертек не отстъпваха по хитрост на децата на Мачковяк. Всяко движение на един от противниците бе докладвано веднага на другия. Ожесточеният, безмилостен дуел на хитростта продължаваше. Мачковяк живееше единствено с това. Напразно жена му го убеждаваше да се откаже от хайката, да не

съсипва здравето си. В такива случаи той нахокваше жената, гневно нахлупваше шапката си и отново тръгваше да търси следите на Гертек.

И сега в гората го водеше същата мисъл. Зърна Гертек, когато излизаше от къщи, забързан през овощните градини към гората. Представяше му се добър случай, може най-после да се сбъдне мечтата му от дълги месеци насам.

Свъсил вежди, Мачковяк хапеше нервно долната устна с белите си зъби. Шмугна се бързо в брезовата гора подир Гертек. Преследваше го като лисица. Прегърбен, той внимателно хвърляше погледи настрани, вървеше бързо само по познати пътеки, заличаваше следите си, пресичаше горските участъци, заобикаляше мочурищата. Кучето тичаше пред краката му, макар че една лисица пробяга недалеч от тях и кучешкото сърце заскимтя и зави жално за лов.

Близо час вече се лутаха така из гората. Мачковяк като че ли имаше неизчерпаем запас от сили, непрекъснато вървеше напред, заобикаляше поляните, често се спираше, внимателно се ослушваше. Имаше чувствително ухо. Различаваше отдалеч тропота на копитата на сърните, грухтенето на дивите свине, далечното почукване на кълвача.

Кучето, вълча порода, наостри изведнъж уши. Мачковяк го погледна внимателно.

— Водѝ!

На малка полянка с гъст, почти непроходим гъсталак беше израснала млада брезова горичка. Листата на дърветата бяха окапали и нападали във водата край храстите. Кучето тичаше с нос близо до земята. Мачковяк се старееше колкото се може по-тихо да разтваря клоните.

Точно зад брезовата горичка започваше гъста борова гора с храсти и ниска трева, сега пожълтяла и полегнала.

С тихо скимтене кучето изскочи напред, като душеше с нос и се оглеждаше за господаря.

До стъблото на мощен смърч проблясна червеникавата мърша на две лисици, одрани навярно неотдавна. Мачковяк изохка болезнено. Това беше работа само на Гертек. Не за първи път оставяше той след себе си такива следи, а това тук беше днешна работа. През нощта горските хищници добре биха пирували с лисичите останки. За сигурност пипна мършите и отново бе учуден. Лисиците не бяха простреляни днес. Гертек, кой друг, ако не той, е убил лисиците

сигурно още вчера. По някаква причина бе оставил одирането на кожата за днес. За да се увери, Мачковяк погледна смърча, поклати глава. От стърчащия остатък на счупения някога дебел клон се спускаше по стъблото засъхнала ивица кръв. Следователно през нощта лисиците са висели на дървото.

По лицето на лесничея се изписа отчаяние. Така още никой не го беше водил за носа. От месеци не можеше да хване Гертек на местопрестъплението, но следи от него намираше всяка седмица, ето сега и тези две лисици. И кога е успял да ги застреля? Удари се по челото. Да, вчера всъщност не погледна в тази посока, преследваше някакъв браконьер над горската верига на торфеното блато около Варденка. А през това време Гертек е очистил тук лисиците.

Сви обратно по краткия път към къщи. Стъмваше се, нямаше изгледи да хване Гертек. Сега нищо нямаше да му направи, дори да се окажеха лице срещу лице. Не успя да си помисли това, когато едновременно с изръмжаването на кучето се чу силен трясък на счупени клони и иззад храстите се появи Гертек. Погледна многозначително. Мачковяк нахлупи омазнената си шапка.

— Моите почитания, господин лесничей — в тона му нямаше злоба, а само заядлива подигравателност.

— Лисиците, мерзавецо, си убил! — изръмжа лесничеят и пристъпи крачка по-близо. Гледаше изпод свъсените с омраза вежди своя противник и с усилие сдържаше обхваналия го гняв.

— Нима? — усмихнат се учуди Гертек. — Това би ми било от полза, лисичите кожи имат добра цена. От месото, виж, ползата е малка, то е само за изхвърляне...

— Гертек, аз ще те хвана, но лошо ти се пише! Вчера намерих твоите примки за сърни, днес тази лисича мърша. Следите от стрелбата бяха съвсем ясни.

— Лошо търсите, господин лесничей... — гласът на Гертек прозвуча сега с раздражение. — Фъшкии ще намерите, а не моята пушка... Ха, ха, ха — този смях се носеше като заплашително ехо из гората. Кучето заръмжа, Гертек хвърли поглед към него. — И кучето няма да помогне. Излишно е да говорим.

Това вече бе прекалено за Мачковяк. Стиснал в ярост юмруци, той зашептя сякаш с нечовешки глас:

— Бих те застрелял като куче. Само че не ми е позволено. Но само да те хвана в нещо и да се опиташ да избягаш, ще ти пръсна черепа. А стрелям точно. Преброени са дните на твоето скитане из гората. Кракът ти тук повече няма да стъпи. Ще те хвана вече!

Гертек гледаше лесничея сериозно. От устните му сега изчезна цъфтящата усмивка. Мускулите на лицето му трепереха от вълнение. Говореше почти шепнешком:

— Не трябва да ме изхвърляте от гората. Аз израснах в гората, в гората ще свърша живота си... А не се знае още чий живот ще е по-дълъг...

Мачковяк трепна, в този тих глас прозвуча ужасно човешко отчаяние и хладнокръвна заплаха. Отлично разбираше какво имаше предвид Гертек, когато говореше за продължителността на живота... Сигурно няма да се поколебае.

Но и Мачковяк не беше от тези, които се отдръпваха от страх. Завика, докато кучето сви уши от страх:

— Ще видим, ще видим! Мисля, че твърде скоро ще свърши мръсният ти живот...

Гертек само святкаше с очи. Постоя още малко, след това се мушна в гъсталака, мярна се тук-там, но повече не се видя. Лесничеят отново се изуми от ловкостта на този човек.

С клюмнала глава Мачковяк се връщаше в селото. В ушите му непрекъснато звучеше шептенето на браконiera: „В гората израснах, в гората ще свърша живота си... А не се знае, чий живот ще е по-дълъг.“

Вкъщи не каза нито дума. Седеше неподвижно, опрял ръце на главата си. Стана само веднъж, излезе с тежка стъпка на пруста и погледна към дома на Гертек, който беше ярко осветен.

Едва когато си легнаха и лесничеят се заобръща от една страна на друга, тъй като не можеше да заспи, жена му успя да измъкне от него признание за изминалия ден. Закърши ръце:

— Сташек, имай, за бога, сърце. Имаш деца, жена! Остави тоя разбойник на мира. Той ще те убие. Нека бог го съди, а ти престани...

Лесничеят мълчеше, а тя започна да се моли на глас, като от време на време викаше в уплах:

— Сташек, Сташек, за какво ти е да закачаш тоя дявол? Нека сам дочака своя край... Смили се над децата и жена си.

— Престани да хленчиш! — подхвърли гневно той. Тя млъкна, само въздишаше тежко.

Измъчени от разни мисли, които се въртяха из главите им тази нощ, те заспаха едва преди разсъмване, но скоро ги събуди отчаяният вик на малкия им син:

— Татко, майко! Чуй е умрял... Лежи до къщичката, не мърда.

Сякаш боднат с нож, Мачковяк скочи от леглото, изтича навън.

Пред къщичката лежеше неподвижно кучето. На челото му нямаше никакви рани. Някой трябва да го е отровил. Но как е успял да направи това, като Чуй не приемаше от никого храна? Странно е също, че не е лаял. Те биха чули, защото не спяха.

Мачковяк изтръпна. Невъзможен човек беше този Гертек.

Все по-силно се разпалваше у него омразата към браконiera. Гертек пръв пристъпи към остра борба. Сега да се пази!

— Да се пази — повтори шепнешком.

Дълго стоя над кучето, което до вчера беше верен другар при безкрайните му скитания из гората. Струваше му се, че над останките на кучето хитрият Алойз се е озъбил с подигравателна усмивка.

Гертек стана, както винаги, на разсъмване. Зад прозорците розовееше зората, с пастелен воал загръщаше градинските дървета и прозиращата зад тях линия на гората. В тази светлина Гертек забеляза нещо, което в един момент премахна останките от ленивото му настроение. Валеше сняг на големи, плавно люлеещи се във въздуха парцали.

Приближи лице към прозореца, притисна към него веселия си, вирнат нагоре нос. Небето беше чисто, само откъм изток се червенееха слънчеви лъчи. По-нататък сивият таван от облаци падаше ниско над земята и я покриваше със сняг.

Почеса се по небръснатата брада, след това прекара длан по късо подстригания перчем. Разкърши рамене, един миг постоя така, радостен от гледката, която виждаше зад замърсеното стъкло. Първият сняг никога не е траен. Този път времето се задържа меко няколко дни, но докато снежната покривка се стопи в земята, ще мине много време...

Браконьерското сърце тупаше радостно. Като се обличаше, Гертек час по час поглеждаше през прозореца, сякаш се страхуваше, че снегът ще спре да вали. Белите парцали продължаваха да се въртят

спокойно, големи, дрипави, чак замрежваха всичко наоколо. Снегът обикновено затруднява живота в гората, но когато вали, той скрива всяка горска тайна. Алойз от един месец насам живееше с едно желание.

Въображението му бе възбудено от чудесния рогач шестнадесетак, който всяка сутрин идваше при потока близо до ямата за глина в пшибедронската иглолистна гора. Това не беше вече желание да изкара някакви пари, това беше неопределима ловна страст, наследствен инстинкт от поколения стари ловци.

Неведнъж му бе попадал случай за добър лов, но Гертек беше внимателен, умееше да сдържа личните си пориви. Мачковяк също откри този водопой на елените и разбра намеренията на браконiera. Няколко пъти вече се виждаха в гъстия лещак, спускащ се в полегат наклон към потока. Гертек търпеливо чакаше момента. И той дойде. Пресният сняг за минута ще скрие всички следи, трудно е да се допусне чак толкова липса на късмет, че лесничеят да се натъкне тъкмо на убитото животно. През нощта ще може да го закара до съседното село и там в магазина на приятеля си да го одере на спокойствие.

Гертек пхна в джоба си парче хляб, хвърли поглед на спящите жена и деца. Тихо отвори вратата, разгледа внимателно наоколо. Хората в селото още спяха. Някъде започна да джавка кученце. Гертек се усмихна ехидно, спомняйки си умрялото куче на Мачковяк. Потрудно ще бъде сега на лесничея без кучешка помощ...

Облаци покриха все още свободната част на небето откъм източната страна на хоризонта. Смрачаваше се. Валеше гъст, спокоен сняг, но кой знае, може вече и да престане. Гертек се промъкна през градината, крадешком заобиколи полето. Класовете на зимната пшеница бяха показали зелени връхчета, сякаш жадуваха да се полюбуват на света преди дългия зимен сън. Някои бяха покрити напълно от пухкава снежна пелена. Гертек се огледа назад. Следите му се отпечатваха ясно, но снежните парцали ги засипваха бързо. Това именно му бе необходимо.

Попадна в гъсталака на млада борова гора. Отдъхна си. Огледа се пак. Тишина, пустош. Само този сняг и чиста, идеално чиста белота. Зимата дойде. Гертек не навлезе навътре в иглолистната гора, вървя по крайнината ѝ още доста дълго.

Неизвестно как сред боровете бяха израснали няколко мощни, разклонени дъба, разпрострели се удобно, надалеч отблъснали другите горски жители. Алойз се усмихна, промъкна се до най-малкия дъб. Покрита с млади филизи, едва забележима дупка водеше дълбоко в земята. Някога тук живееше лисица със семейството си, докато не я изгони Гертек. Сега той приклезна, вмъкна в дълбоката дупка ръката и почти цялото си рамо. Увита с парцали, там лежеше неговата пушка. Обгърна я с любовен поглед, разви внимателно парцалите от нея. Блестеше, беше добре смазана. Парцалите пхна обратно в дупката. Изправи се, на тънките му устни заигра победоносна усмивка. От две години Мачковяк търсеше с милиция тази пушка. А тя спокойно го чакаше в сигурното укритие на дъбовите корени.

Преметна я през рамо и като окрилен литна през гората. Вървеше с бърза крачка, за да не закъснее. След празниците спа малко повече, отколкото обикновено. Рогачът можеше да бъде вече при потока. А подобър ден няма да намери, за да извърши мечтаното убийство.

Промъкваше се само по познати пътеки, навеждаше се под отрупаните със сняг клони, прескачаше съборените от бурята стволове на дърветата. Рисува и мина през мочурището. Никой нямаше смелост да минава оттам освен лоса. Може би и Валицки, който е израснал по такива места. Брезичките-джуджета, този рядък вид бреза, разрасналите се клони на блатните храсти, които според мнението на селяните лекуват туберкулоза, боровинките, мъховете и стъблата на увехналата делянка, покрити със сняг, бяха по-опасни от друг път. Това малко пречеше на Гертек. Като лос прескачаше той от храст на храст. Докато един храст се огънеше под него, той вече се хващаше за друг, промъкваше се до следващия. Беше лек. Непрекъснатите скитания бяха изсушили и закалили неголямото му, но ловко и пъргаво тяло. Ако през мъгливия воал на снежната виелица някой можеше да го види, би помислил, че това е някаква измама, показващ се призрак в мочурището, а не браконьер, който се стреми към набелязаната цел.

От противоположната широка страна, където тук-там се забелязваха нискостъблени брезии по мочурливите места, се появи стар лос, един от последните по тия места, осеяни с мъхове. Лосът не бързаше. Той умислено поклати главата си, обрасла със сиви косми. Белият пух се сипеше върху едрото му тяло. Не беше отпуснал лопатовидните си рога на гърба, както при минаването на горските

пътеки — носеше ги гордо изправени. Поклащаше ги понякога заплашително, сякаш с това искаше да подчертае своята власт над блатните простори. Тук той можеше да господства дори и през зимата, незастрашен от вълци.

Горският великан рязко тръсна обраслата си с козина глава, притисна лопатовидните си рога до врата, поспря за малко. Разкراчен широко, с леко клатене на туловището си той поддържаше равновесие върху полегналите храсти. Някой се е вмъкнал във владенията му. Мержелееше се в далечината, неясен зад снежната завеса. Малък, омаломощен, а пак не потъваше, стремеше се към него като злокобен дух. Зад гърба му се появи някакъв лъскав, познат предмет. В младите години на лоса такъв предмет гръмна зловещо и го рани в слабините. Дълго страдаше, като ближеше с език загноилото място.

Лосът тръсна тялото си, постоя още малко. В очите му заблестя тревога. Дребната фигура се приближаваше с всеки изминат миг. Когато изведнъж из гората се разнесе трясък, лосът се хвърли в паническо бягство напреко през мочурището.

Гертек обгърна с алчен поглед мяркащото се в снежната виелица животно. В този миг слънцето се измъкна иззад облаците и заплува надолу като златен поток. Заблещукаха отблясъци върху зимната козина на лоса, отразиха се в дъга в ниско смъкнатите сега на гърба му рога. Човекът се хвана за един храст, впи пред себе си блеснали от възторг очи. В тях загасна дори блясъкът на ловната страст, остана единствено възхищението.

Облаците погълнаха слънцето, снегът сякаш се сгъсти. Кракът на Гертек се свлече, потъна над коляното в смърдяща мочурлива тиня. Той се ядоса на себе си, измъкна крака си, който беше просмукан с лъщящата чернилка, определи с поглед посоката и продължи нататък. Краят на гората беше близко. Когато я достигна, не заличаваше повече следите си. С всички сетива усещаше посоката, не се отклоняваше встрани. Бързаше, не поглеждаше наоколо, но ушите и очите му долавяха всичко. Забеляза един глухар, който се беше притаил в клоните, лещарка, която летеше ниско между дърветата. Усмихна се на резкия крясък на невидима сврака, подсвирна дори с уста, като подражаваше пеенето на коса. Птичката замлъкна учудена. Гертек се засмя, изпълнен с щастие.

Обичаше гората. Днес той изпълни пет години от шестото си десетилетие, а продължаваше да се чувства все така пъргав и млад, както през онези момчешки години, когато заедно с вуйчо си изучаваше тъмните кътчета на иглолистната гора. Още тогава обикна гората завинаги. Стана горски пазач при един голям господар, който сам не знаеше точно колко гори притежава. Службата беше добра, само че неплатена. Господарят имаше всъщност пари само за задгранични пътувания, но не му стигаха за заплатите на работниците в имението. Оттук започна безпътството на Алойз. Искане не иска, трябваше да работи допълнително, за да живее. Веднъж позволи на селяните тайно да секат дървета, друг път да събират съчки. Веднъж уби млад козел, а кожата продаде на един търговец. По-нататък вече беше лесно. Лисици, кози, диви свине, понякога дори и някой чудесен елен, шестнадесетак или осемнадесетак, бяха на разположение на Гертек. Не му беше необходима заплата от господаря. Господарят се досещаше за престъпленията, но нямаше друг изход — беше длъжник за годините, през които му служи горският пазач, но нямаше с какво да му плати. На Гертек му поникваха крила, чувстваше се чудесно с тази горска безкрайност. Докато дойде войната. Тогава всичко рухна, животът на Гертек се промени. Той вкуси и беднотия, за малко не отиде на другия свят като партизанин. С облекчение посрещна освобождението, мечтаеше да се върне към стария живот. Какво пък, щом господарят не се върна, променило се е, значи всичко...

В този миг въздъхна болезнено — дори пред самия себе си си припомняше с неприязън историите в Колобжег. В търсене на работа се отправи към западното крайбрежие. Като на стар професионалист му повериха лесничейството. Той наистина пазеше лесничейството, но не забравяше и своя интерес. Може би не ставаше дума толкова за интереси, колкото за това, че не можеше да сдържи браконьерския си нрав, придобит от години. Той не позволяваше гората да се сече, не продаваше, както преди, дървета. Гората не беше господарска, а държавна. Тези понятия Гертек умееше да различи. Затова пък не желаше да признае собствеността на държавата по отношение на дивеча. За него той беше собственост на всеки, който с умение и стрелба можеше да го придобие. За това няма монопол нито държавата, нито някой друг.

Така Гертек браконьерства дълго време, закрилян от зелената лесничейска шапка. Но шило в торба стои ли? Пристигна един кожар, който изкупуваше нелегално от него кожи. И кълбото се разплете. Алойз беше прекалено разсъдлив, за да чака спокойно хода на събитията. По-хубаво му миришеше гората, отколкото затворническата килия. Една нощ изчезна заедно със семейството и покъщнината си, дирите му се изгубиха. Едва ли някой забеляза това, младата държава имаше много по-важни проблеми от преследването на един браконьер. Алойз се установи в Мазурия, изпълнен с надежда, че ще му се удаде да свърже някак стария начин на живот с новите условия. Дяволът му изпрати този Мачковяк. Той отрови живота на Гертек...

Стисна юмруци от гняв. Споменът за лесничея го разпалваше като огън. По-добре ще е да не му се изпречва на пътя. Нали го предупреди, че няма да успее да го изгони от гората.

Една лисица се шумугна в храстите със свита опашка. Стъпките ѝ оставяха ясна следа върху белия сняг. В първия миг на Гертек му се прииска да свали от рамото си пушката, да изпрати точен куршум в посока на червеникавото тяло. Но се опомни. Еленът е по-голямо удоволствие. Засвирука през зъби, предпазливо премина през горската поляна. От Мачковяк нямаше и следа. Навярно спи в къщи, уморен от непрекъснатото преследване по Гертековите следи.

Старата борова гора беше гъста, закриваше небето дори в най-слънчевите дни. И сега снегът само тук-там се белееше по мъха. Тук беше тъмно, тихо. Теренът ставаше леко наклонен. Най-сетне мракът се просветли. Дърветата оредяха, надолу растеше гъст, буен лещак. Той се спускаше по склона чак до брега на горския поток, в който и в най-горещите дни на лятото водата беше студена, чак зъбите изтръпваха.

Алойз намали крачки. Наострил слух, той внимателно пристъпваше с пушката, която стискаше с всички сили в ръце и се промъкваше към брега на потока. Приближаваше се откъм дясната страна на водопоя на елените. Предварително си набеляза удобно за пусия място.

Обраслото му лице гореше, беше станало кървавочервено. Ловната страст винаги така се разпалва. Въртеше главата си на всички страни. Очите му, светли като изпрани, внимателно се вглеждаха в

отсрещната страна на потока. От лещака извиваше до водата пътека, която почти не се забелязваше през лятото, тъй като бе покрита с трева.

Снегът валеше, но снежинките намаляваха, по-дълго се въртяха из въздуха, като че с любопитство разглеждаха непознатия свят, преди да легнат за почивка на земята. Масивните дървета стояха спокойни, сигурни в своята издръжливост на студ и сняг. Снегът се трупаше по широките им клони, притискаше ги със своята тежест. Гертек си спомни плоските, разклонени рога на лоса. Въздъхна. Добър екземпляр, сега рядко може да се срещне такъв...

Беше доволен, дори тананикаше от задоволство. Наоколо дървета, тих и мек сняг, величествени смърчове и той сред всичко това, достоен човек на гората. Успя да дойде навреме. Дивечовата пътека, водеща до потока, не беше още отъпкана, по снега не бяха отбелязани дълбоките следи на копитата. Виждаха се само няколко по-дребни — това бяха следи от сърни, които се увеличили през последните години. Рогачът още не беше дошъл при студената бистра вода, но всеки момент трябваше да се зададе.

Човекът на пост се размърда леко. Едва сега почувства колко е изморен. Вървеше дотук необикновено бързо, като премина близо осем километра. Пареше го ловната страст, затова крачеше бързо през гори и мочурища. Дишането му бе ускорено, дълбоко. Чак се боеше да не го издаде парата, струяща във въздуха при всяко издишване. Но тази умора беше приятна. Някакво живо безсилие се разливаше по цялото му тяло. Чувстваше, че е способен в този момент за дълго, далечно ходене, за тежки усилия.

— Ех, горски живот... — тихичко, нечуто пошепна и, усмихнат, се огледа наоколо. Птиците пееха по-силно, отколкото обикновено. Снегът затрудняваше ровенето по земята и търсенето в клоните на последните за тази година бръмбари и ларви. Затова навсякъде се носеше тревожно бърборене. Трябва птиците да се пренесат по-близо до хорските домове. Този въпрос трябва да се реши.

Под защитно разклонените настриани клони на смърча се белееха няколко тесни ивици сняг. Останалият сняг бе навалял като плътна маса по гъстите иглички. От тази страна се чу познато скърцане. Гертек леко обърна глава. Усмихна се.

Под дървото се придвижваше кос с характерните си подскоци. Сигурно беше стар — цветът на човката и около очите от жълт бе

станал почти оранжев. Този цвят се открояваше от лъщия черен цвят на останалото оперение. Косът подскачаше, спираше изведнъж на едно място, чакаше, очичките му светкаха внимателно. Отново скок и пак същото. Ловът не даваше резултати, птичката издаде продължително „циит“, при което вдигна човката си нагоре, прескочи близките корени, като сръчно отхвърляше настрани бучките замръзнала пръст. Изкопа малка яма, отново се превърна в неподвижна фигурка, чакаше. С внезапно движение гребна отново с човката, издърпа нещо от земята и го изяде. След това се опита да махне настрани парче кора от разклоненото коренище. Не успяваше. Наежи перушина, утихна сякаш ядосан. Най-после в старанието си да открие малко храна, се огледа наоколо, подскочи няколко пъти и изведнъж забеляза човека. Гертек не сваляше от коса усмихнати очи. Обичаше тази птичка, която започваше любовните си трели често още през февруари, когато цялата гора мълчи в очакване на пролетта. Мръдна леко с устни, сякаш искаше да каже нежна дума.

Косът се уплаши. Вдигна глава нагоре, като не откъсваше от човека очички. Издаде човка напред, закрепця пронизително:

„Дикс, дикс, гри, гигигии.“

С внезапен скок нагоре с помощта на крилото отлетя, завреця отново.

Гертек се намръщи. Боеше се да не би косът да изплаши елена. Ако Гертек дебнеше тетрев или глухар, гласът на коса означаваше край на лова, защото ги предупреждаваше за опасността. Чуваха го понякога зайци, сърни, лисици, а сега и еленът можеше да се отклони от пътя. Гертек погледна внимателно в посока към потока. Тишина — от гората не идваше никакъв шум. Може и да не го е изплашил. Ама че немирник...

Със задоволство и неприязън погледна след коса. Никъде не се виждаше. Явно се беше отказал от коренчетата и бръмбарите и е полетял нататък да търси храсти с горски плодове.

Студът започна да прониква в краката му. На Гертек му се искаше да запали цигара, но реши, че не бива. Веднага ще разкрие присъствието си за погледа и обонянието на животните. Трепна. От гората зад потока се чу трясък от чупене на клони. Еленът се приближаваше.

Миг — и животното се появи от гъсталака. Спря се, завъртя глава, послуша се, огледа се. Гертек го беше виждал вече няколко пъти. Както винаги, и този път дъхът му спря от възхищение. През това време еленът слизаше спокойно към водата. Навлезе във водата с предните си крака, изчака, докато мътилката изтече, тогава наведе високата си глава, постави рогата си на врата, започна да пие жадно.

Гертек имаше време. Еленът пи много и дълго. През това време той му се любуваше. Силен, с лъскава сякаш изтривана с восък козина, опъната на възроденото от пролетта тяло, той застана по диагонал на течението на потока и почти срещу Гертек. Мощните, развити гърди се повдигаха и потрепваха равномерно при дишането.

Гертек преброи бързо разклоненията на венеца. Да, шестнадесетак. Изключително хубав екземпляр. Животното в този момент вдигна глава нагоре, задоволило вече първата си жажда. Гертек притисна буза до приклада, прицели се, послуша се и установи, че не го заплашва опасност.

Еленът почувства внезапно безпокойство. Вдигна високо глава, гледаше с големи блестящи очи. Трепнаха глезените на краката му. Много късно. Глухо отекна ехото на насочения към сърцето му изстрел на Гертек, блъсна се в дърветата, завъртя се над потока. Няколко снежни шапки паднаха от клоните, записка някъде изплашен кос, с бързо летене изчезна сипката. Миг след изстрела, който предизвика уплах в гората, от елена бликна нагоре кръв. Животното като че ли се олюля, а след това със стремителен бяг, като хъркаше и тропаше, се впусна в паническо бягство, преследван от страшната болка, цялото в кръв. Оцвети се водата в потока, почервения мекият сняг край брега.

Гертек се изправи, присви очи, искаше да зареди пушката си, но в този момент горският великан застана като смъртно уморен човек, прегъна се наляво, след това надясно и се свлече с тежестта на цялото си тяло. Пръст, смесена със сняг, се посипа на всички страни. Животното потрепера, разтърсвано от предсмъртни спазми, изпъна главата си напред, очите му бяха изпълнени с безкрайна болка и мъка за света, който го караше да умира от жалка, предателски замислена смърт. Единствената смърт, достойна за елена, е на полето на борбата по време на разгонването...

Гертек, който със скок преодоля малкото разстояние до мястото, където падна еленът след краткото, последно бягство, дишаше сега

тежко, проснат като борово дърво. Най-сетне постигна своето, заблуди лисичия нос на Мачковяк. По-скоро по навик, отколкото от необходимост се огледа наоколо. Тишина. Като държеше още пушката в дясната си ръка, вървеше към убития елен. Застана над него, гледаше го горд и щастлив.

Отзад се чу шум. Обърна се, извика. От другата страна се понесе същевременно друг вик, заедно с него нов изстрел полетя като ехо из гората.

— Падна ми, разбойнико, най-послед! — в този глас имаше нечуван триумф, победоносна ненавист и страст, някаква ярост.

Гертек гледаше като в полусън тичащия към него Мачковяк. Пушката в Гертековата ръка затрепера, несъзнателно се изплъзна от ръката му и падна на земята. От рамото му се стичаше кръв, която капеше точно до кръвта на елена.

— Стой или ще те застрелям като куче! — този нов вик на намиращия се съвсем близо лесничей върна Гертек в съзнание. Със светкавично, придобито от гората движение той отскочи встрани, сви наляво, навлезе в гъстия лещак, отново сви надясно, под надвисналите сенки на смърчовите, тичаше лудо. Само клоните с гневно свличане на снежния си товар отговориха на новия изстрел на Мачковяк.

Гертек беше вече далеч. Тичайки, той не чувстваше болка в рамото си, увиснало безпомощно, не виждаше капещата кръв. Тичаше лудо, за да избяга колкото се може по-далеч от преследвача. Помисли си — какво щастие, че навреме отрови онова куче, иначе то би било вече след него...

Когато най-послед спря и внимателно се огледа наоколо, почувства глухата тишина. Гората мълчеше, сякаш ужасена от това, което стана. Гертек целия трепереше. Едва сега напълно си обясни какво беше станало. Загуби, да, загуби всичко. Край на неговата горска любов, край на браконьерските му скитания. Мачковяк имаше в ръцете си неопровержими доказателства: пушката и трупа на елена. Достатъчно, за да вкара виновника за дълго в криминалното... Какво може да очаква Гертек след всичко това?

Смръщи се, навъси се. Потърка с лявата ръка челото си, сякаш не можеше да се справи с бушуващите в главата му мисли. След това стисна гневно ръката си, силно, докато му побеляха китките, Мачковяк!... Той е виновен за злощастията на Гертек. Той е виновен за

злото, което ще сполети Гертековата жена и децата му. Той, само той. Лошият израз по лицето на браконiera сякаш изсече върху него презрителна маска. По стар навик предпазливо се огледа, заслуша се в гората. Не, лесничейт вече не го гонеше. Той сигурно се радваше сега на пушката, любуваше се и насищаше очите си с убития елен. Ликуваше.

— Няма да дочакаш това! Няма да го бъде! — насочи отмъстителен поглед към потока и светлите му очи потъмняха. Голяма е силата на омразата.

Острата болка му напомни за раната. Погледна. Кръвта се разля в широко петно по снежната белота. Кървеше силно. Опитваше се да раздвижи рамото си. Нищо, само пронизваща болка, дяволски силна. Стисна зъби. Куршумът се е загнездил някъде под мишницата, сигурно е строшил костта. Помагайки си със зъби, късаше издърпания край на ризата с ловджийския си нож, безпомощен с лявата ръка. Опитваше се да спре кръвта. Не можеше. Тогава стегна с връв ръката си и тя започваше да кърви по-слабо, само че беше като опърлена от огън. Гертек гърчеше лице, веждите му настръхваха от тази болка, но мисълта му работеше ясно. Устните му се помръднаха още веднъж, отново зашепнаха:

— Няма да дочакаш това! Няма да го бъде!

Бавно, крачка по крачка Гертек се промъкваше през гората в посока към селището. С лявата ръка придържаше края на куртката под кървавото рамо. Не искаше да остави следи за Мачковяк.

Примъкна се колкото може най-близо до дома си, озъртайки се предпазливо. Забеляза, че от къщата на Мачковяк се измъкна момчето, то криеше нещо в пазвата си, скочи на седлото, запраши към градчето. Не бе трудно човек да се досети, че отиваше да съобщи на милицията и в главното лесничейство. Гертек си блъскаше главата какви ли намерения има Мачковяк, щом изпраща малкия до Миелицк. Нима искаше сам да хване омразния си враг и да го предаде на милицията? Не му се струваше правдоподобно. Боеше се обаче да излезе от прикритието, в неговия двор никой не се мяркаше.

Седеше до дънера на смърча, стенеше от време на време от болка, гледаше с присвити очи. От комина излизаше дим, на неправилни кълбета се разнасяше на всички страни, виеше се.

„Ще се затопли“ — помисли си по навик, придобит от години, да отгатва какво ще бъде времето. Отново се изкриви от болка.

Студът го пронизваше целия. Снегът падаше върху дрехите му, топеше се, просмукваше куртката с влага. Рамото престана да кърви, но болката ставаше все по-остра. Боеше се, че ще припадне. Единствено мисълта за Мачковяк по непонятни причини му даваше сили.

Най-сетне дочака. От двора на Мачковяк излезе каруца, в нея бяха лесничеят и още някакъв мъж. Гертек не можа да го познае отдалеч. Потеглиха по страничния път на селото към гората, скоро изчезнаха зад дърветата. Помисли, че лесничеят смята да пренесе тук останките на елена. За доказателство... Усмихна се.

Спокойно влезе вкъщи. Гледаше с някакво съжаление уютните стени, между които така добре си почиваше след изнурителното скитане. Стенният часовник се люлееше и нашепваше своята неуморима песен. Не можеше да гледа жена си. Жал му беше, даваше го гърлото. Жената, децата... Това вече не е за него. Заради този Мачковяк... Ех...

Не даде на жена си време за оплакване. Накара я да му превърже рамото, да посипе раната с прах, събран от цвета на плавуна. На въпросите махаше отрицателно със здравата си ръка. Хапна, това му възвърна силите. Поиска бутилката водка, отпуши я, отпи само глътка, прибра я в джоба на куртката си. Обърна се към жена си:

— Застрелях оня елен... Мачковяк ме настигна, рани ме, у него е пушката ми... Изпрати момчето си за милицията. Три години затвор, а може и пет...

— Боже! — изхлипа тя смазана, чак седна на пейката. Тя никога нямаше своя инициатива, с всички сили и във всичко беше на мнението на мъжа си. Дори и мисъл не ѝ минаваше, че може някога да го няма. Сега тази догадка парализира всичките ѝ движения и мисли. Вглеждаше се в него, с добри, меки очи, бледа, развълнувана.

— Ами, ами... Алойз, бягай! — започна шепнешком, след това завърши с вик, пълен с отчаяние. Той се разсърди:

— Тихо, глупачке... Естествено, че няма да чакам. Дай ми парче сланина, хляб...

Вече беше добре. Стигаше ѝ, че пак ѝ искаше нещо. А може пак да бъде добре. Алойз ще измисли нещо, сигурно ще измисли. Ще

избягат пак някъде, както преди от Поможieto... Пак ще настъпи спокойствие...

Разтича се из къщата.

В това време, като гледаше през прозореца, Гертек измъкна на пода някакви бутилки и ги прибра в джоба си. След това взе от коридора малко конопена прежда. Опипа си джобовете. Имаше всичко, което му трябваше...

Погледна отново към прозореца. Дойде време да изчезва от къщи. Прегърна жена си през рамо:

— Остани със здраве, Зошка, не се давай... Къде са момчетата?

— На гумното...

— Е, жалко, нямам време да ги търся. Ще поздравиш децата от мен... — Гласът му трепна, но се овладя веднага, довърши: — Е, какво ревеш?

Жената не разбираше, но чувстваше нещо лошо със своето разбито, привързано сърце.

— Алойз, ти какво? Какво правиш? Бягаш ли? Кога ще се върнеш?

— Да, да, бягам... Кой знае кога ще се върна... Трудно е да се върна след такива събития, трудно...

Още веднъж я притисна, скришом се измъкна през вратата, пое отново към горското убежище. Единствено в гората се чувстваше в безопасност.

От няколко часа се луташе сред дърветата близо до селището. Рамото сякаш по-малко го болеше, чувстваше само, че подпухва под несръчно направената превръзка. Глупости, важното е кръвта да не изтече. Това всъщност най-много изтощава... Виждаше всичко. Ето, преди свършването на работата в дъскорезницата Мачковяк се беше върнал с трупа на елена. Като караше колата по пътя през селото, горският надълго и нашироко разправяше нещо на хората, които срещаше. Доверяващи се веднага на всичко, жените се струпваха по две, три. Събираха се на групички мъжете. И едните, и другите гледаха шосето по посока към града.

Приближаваше вечерта. Снегът се задържа, само сивотата надвисна над земята, когато на два мотора пристигнаха милиционери. Взеха Мачковяк и заедно се отправиха към дома на Гертек. Бавиха се там дълго, сигурно правеха проверка, след това обходиха гумното,

стопанските постройки, навлязоха дори в близката гора, търсеха нещо по земята.

Като кокореше все по-слабо виждащите си очи в мрака, Гертек се смееше в своето прикритие. Глупаци, търсят следи, сякаш забравиха, че снегът едва преди малко спря да вали...

Над земята се спусна тъмна и тъжна нощ. Едва забележимо се очертаваха къщите. Светещите прозорчета разпръскваха настрани светлина. От време на време лаеха кучета, закрещя кукумявка, въздухът се разцепи от предсмъртното врещене на разкъсвания от нея заек. Отново тишина, все по-пълна тишина, потъмняваща с всеки момент от загасващите светлини на проблясващите прозорци. Жителите на Боршуново си лягаха да спят. Още е рано, а вече всички спят. Само у Мачковяк още светеше. Гертек наблюдаваше внимателно. Беше студено. От време на време отваряше със зъби шишето, отпиваше глътка водка. Загриваше се.

Сметна, че е време вече. Промъкна се през гората до дома на лесничея. Спираше се, подслушваше. Самият той лисица, имаше работа с лисица. Бдителността се оказа необходима. В един миг дочу шум, тихо прашене на счупена под крак клонка. Някой като него бродеше из гората, спираше се, ослушваше се... Залепи се до един дънер, срасна се буквално с него. Слушаше. Близко час се чуваха наблизко безшумни крачки. Мачковяк патрулираше. Нима имаше намерение да прави това през цялата нощ?

След това отново настъпи тишина. Гертек не я наруши дълго време. Най-сетне колкото се може по-внимателно се промъкна под надвисналите вече над полето клони на последните дървета в гората. Наблюдаваше. У Мачковяк светеше още. Изруга тихо. Нима наистина пълният успех ще бъде на оня?

Кокошките започнаха да кудкудякат, когато най-сетне изгасна светлината в дома на лесничея. Цялото Боршуново потъна в сънна тишина.

Тогава от края на гората се измъкна човек. Пълзеше на колене, свит, непрекъснато прилягаше към браздата, слабо забележим в облачната тъмнина дори на фона на светлия сняг.

Това бе дълго обикаляне. В градината мълчаливата, тайнствена фигура стоя дълго, без да мръдне. След това ръката на човека започна да тършува по джобовете. Лицето му се изкривяваше от болка,

спечените от температурата устни се движеха неуморимо, но от тях не излизаше никакъв звук.

Към задната, сляпа стена на къщата беше прилепена пристройка, ниска, покрита със сламен покрив. Като разгръщаше сламата, тайнствената ръка я заливаше с някаква течност. Замириса във въздуха. Част от сламата човекът изгреба от покрива, разхвърли я около въглищата, и нея заля обилно.

След това дълго се мъчи с другата бутилка. Най-сетне, като притискаше запалката с една ръка до гърдите си, я запали. Пламъчето заблещука на вятъра, подхвърлено умело, обхвана сламения покрив и края на въглищата, заблестя, разпали се...

Човекът се премести малко встрани, няколко метра от входната врата. Вече почти не на себе си. Лицето му бе изкривено в гримаса. Шепнеше си непрекъснато едно и също:

— Няма да дочакаш това!... Няма да го бъде!...

Огънят се разрастваше, ставаше все по-светло. В къщата изведнъж се понесоха писъци, тропнаха вътрешните врати.

Сянката на двора трепна, запалката блесна. Входната врата се разтвори и облян от светлината на пожара, се показа Мачковяк. Той зърна отмъстителната фигура на Гертек със запалката в ръка, притисната до отвореното шише, което избухна в пламъци. Огънят обхвана свода, завъртя се, залетяха искри, които западаха по човека, стоящ на вратата.

Гертек виждаше ръцете на лесничея, който прикриваше с тях лицето си. Мачковяк чу победното изкрещяване:

— Няма да го бъде!

Лесничеят заръмжа, закрещя с нечовешки глас, спря се пред пламъците, влезе вкъщи, викаше за помощ.

Огънят от пристройката се пренасяше по-високо, пламъците от въглищата вече близнаха половината стена.

В селото се разнесе алармен сигнал. Миг след това забуча сирената на дъскорезницата.

Гертек вече не чуваше, не виждаше. Колкото може по-бързо побягна към спасителната, към любимата гора. Не поглеждаше към причинения от неговите ръце пожар, не мислеше вече за Мачковяк, за нищо повече не мислеше. С последни сили препускаше към избраното още вчера място. Едва там щеше да си отдъхне...

Бавно се съмваше. Проясняваше се слабо между дърветата. По-ясно се очертава фигурата на превития, стенещ човек, който стоеше под едно високо дърво. Най-ниските клони на бора се люлееха от утринния вятър точно над откритата му глава. Гертек слушаше жадно събуждащата се отново за живот гора...

Когато с труд най-после пожарът бе изгасен, а на мястото на стария дом на лесничей останаха само димящи пепелища, него самия откараха силно обгорен в болницата, децата и жена му се пренесоха в съседите, потресените жители на Боршуново все още не се разотиваха. Стояха на групи, коментирайки случилото се.

Няколко часа по-късно намериха Гертек. Висеше на собствения си колан — на нисък клон на масивния бор. Над него шумеше любимата му горска песен...

Хората оголиха глави, дълго стояха така мълчешком. И само старият Валицки, като поклащаше посивялата си глава, рече тихо:

— В гората свърши, както и прекара живота си в гората... Обичаше тая гора, само че другояче, а не както трябва. Ех, защото човек трябва да умее да обича гората, добре да я обича...

Старият лесничей мина настрани, замислен стъпваше бавно между дърветата. Мислеше си колко е трудно добре да заобичаш гората. Лошо я обичаше Гертек. Не отдаде на гората цялото си сърце Мачковяк... Не така трябва да се обича. С отворено сърце, отворено преди всичко за човека. Иначе гората изпраща наказание. Ето, Гертек наказва, Мачковяк изпита...

Изгряващото слънце порозови гората, блеснало се спря на широката поляна, обсипана със светлите стволоче на брезите. Разискряха се сега те, бляскаха на слънцето, отразяваха се от снежната целина.

Валицки гледаше със спокойни, поглъщащи очи и все още тежко въздишаше.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.